

Elsikkerhetskort - instruks

1. Hensikt og omfang

Instruksen er forankret i STY-605669 Elsikkerhet i Bane NOR – prosedyre.

Hensikten med instruksen er å beskrive hvordan elsikkerhetskort administreres iht. Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg (FSE) og Bane NORs interne rutiner.

2. Beskrivelse

Elsikkerhetskortet brukes til å dokumentere utstedt bemyndigelse til å gjennomføre ulike aktiviteter i Bane NORs elektriske anlegg, inkludert adgang til de ulike anleggstypene.

Administrering av elsikkerhetskort utføres i ServiceNow sitt Elsikkerhetskorts system (EKS).

Tekniske spørsmål/feil angående elsikkerhetskort skal rettes til Brukerstøtte, faglige spørsmål kan rettes direkte til elsikkerhetskort@banenor.no eller meldes inn via ESP-innmelding.

Henvendelser håndteres av administratorer og det gis normalt tilbakemelding innen 5 virkedager.

2.1. Ansvar og myndighet

Sakkyndig driftsleder/driftsansvarlig eller bemyndiget av, er ansvarlig for å administrere elsikkerhetskort.

Tilgang til å administrere elsikkerhetskort er regulert via Bane NORs Tilgangsportal, hvor søknad om administrator-, assistent- eller leserrettigheter behandles av enkelte i driftslederapparatet.

Den som er tildelt rettigheter til å administrere elsikkerhetskort er ansvarlig for å sette seg inn i gjeldene kunnskapsartikler i databasen og ivareta GDPR iht. Bane NORs personvernregler.

2.2. Systemroller og tilgangsstruktur

Sakkyndig driftsleder/driftsansvarlig eller bemyndiget av, er ansvarlig for å behandle tilgangssøknader til EKS iht. de systemroller og tilgangsstruktur som er satt opp i løsningen.

Systemrollene er:

- EKS-administrator
 - Er forbeholdt operativ tjenesteeier og plattformansvarlige med ansvar for drift, saksbehandling, tilgangsbehandling, utstedelse og rapportering
- EKS-assistent
 - Er forbeholdt personell med behov for å utstede elsikkerhetskort, eks. assisterende sakkyndig driftsleder/driftsansvarlige og faglig ansvarlige
- EKS-leser
 - Er forbeholdt personell med behov for innsyn i personell og deres rettigheter, eks. leder for kobling (LFK) ved elkraftscentralene og Energis driftssentral

2.3. Utstedelse av elsikkerhetskort

For å få utstedt et elsikkerhetskort er det en rekke forbehold som først må ivaretas:

- Virksomhet og person må være opprettet i databasen (kan kun gjøres av administrator)
 - Personer ansatt/innleid i Bane NOR importeres fra Agresso

- Eksterne må opprettes av en med administrator rettigheter, her må det oppgis fullt navn, fødselsdato/nummer, mobilnummer, e-post, stillingstype og firmatilhørighet
 - Opprettelse av virksomhet krever informasjon om selskapets organisasjonsnummer
- Registrering av brukerferdigheter, minimum sist gjennomførte FSE-repetisjon og førstehjelp med fokus på el-ulykker. Fagbrev/formell utdanning skal også registreres dersom det er et krav for å få tildelt en bemyndigelse som krever slik kompetanse, se kapittel 2.5.
- Den som har behov for elsikkerhetskort må kunne oversende dokumentasjon, slik som fagbrev, vitnemål, kursbevis o.l.

2.3.1. Tildeling av elsikkerhetskort

Tildeling av elsikkerhetskort gjøres på forespørsel eller ved registrering av gjennomført opplæring gjennom Bane NORs kompetanseleverandør, Jernbaneskolen.

Forespørsel kan sendes inn via ESP-innmelding, Brukerstøtte eller direkte til elsikkerhetskort@banenor.no og vil svares opp av en administrator.

2.4. Adgangskontroll

Elsikkerhetskortet regulerer adgang til Bane NORs elektriske anlegg basert på personellet's faglige kompetanse og behov, og skal legges til grunn ved tildeling av elektronisk adgang og nøkler.

Adgang skal gis iht. matrisen i kap. 2.8 og er fordelt på tre typer:

- Adgang
 - Adgang til elektriske anlegg som ikke er beskyttet mot berøring, må ledsages av noen med adgangs- og ledsagertillatelse iht. FSE
- Ledsagertillatelse
 - Tillatelse til å ledsage personer inn i anlegg som ikke er beskyttet mot berøring. Ledsagertillatelse gis som normalt til de med selvstendig adgang (adgangstillatelse)
- Adgangstillatelse
 - Selvstendig adgang iht. FSE til elektriske anlegg som ikke er beskyttet mot berøring, eksempelvis anlegg som omformere, trafoer og låste anlegg.
 - Normalt gis dette til LFS 2428/29/31 og personer med kompetanse iht. kap. 2.5

2.5. Kompetansekrav

All aktivitet på eller ved de elektriske anleggene er regulert gjennom FSE og Forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav for arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr (FEK).

Personell som skal ha selvstendig adgang må inneha relevant kompetanse iht. FEK, som krever fagbrev og/eller høyere utdanning (teknisk fagskole, bachelor eller master innen elkraft).

Godkjente fagbrev er:

- For høyspenningsanlegg, energimontør, energioperatør, kontaktledningsmontør, e-verksmontør (A, B og H) eller togelektriker
- For lavspenningsanlegg, elektriker, signalmontør eller telemontør (avhenger av anleggstype)

2.5.1. Bane NORs kompetanseleverandør

Jernbaneskolen er kompetanseleverandør, og er ansvarlig for å administrere, gjennomføre og dokumentere opplæring i kompetanseregisteret DRIV.

For å sikre god datakvalitet og at kompetanse registreres på rett person skal det ved registrering oppgis fult navn, personnummer, firma e-post, mobilnummer, stillingstype og firma-/koststedstilhørighet.

Spørsmål rettet til Jernbaneskolen kan sendes til jernbaneskolen@banenor.no

2.5.2. Brukerferdigheter

Ferdigheter/bemyndigelse som ikke benyttes i andre systemer, skal registreres som brukerferdigheter for rapporterings- og dokumentasjonsformål.

Dette inkluderer bemyndigelse av stedfortreder for sakkyndig driftsleder/driftsansvarlig, hvem som har godkjenning til å sertifisere leder for kobling og sikkerhet (LFK/LFS).

Fagbrev, vitnemål, opplæring og repetisjonskurs skal registreres på samme måte, da det legges til grunn for systemfunksjonalitet og sikkerhetskrav i EKS.

2.6. Virksomheter

Virksomheter som innehar personell med elsikkerhetskort, har gyldig grunnlag for å få tilgang til oversikt over elsikkerhetskort tilknyttet sitt selskap (gjelder også interne koststedseiere).

Oversikt over elsikkerhetskort tilknyttet virksomhet/koststed er presentert i ESP-innmelding, virksomhet/koststedseier søker tilgang til dette via Bane NORs tilgangsportale.

Her skal det søkes om lesetilgang til ESP-innmelding (ESP-lesbruker):

- Ved feil eller mangler må det varsles til Brukerstøtte
 - Feil og mangler vil rettes fortløpende og personer som ikke lenger er ansatt vil settes inaktive frem til vi får kjennskap om ny firmatilhørighet

2.6.1. Godkjenningsordningen

Virksomheter med personell som innehar elsikkerhetskort med bemyndigelse som leder for elsikkerhet (LFS) kode 2429 og 2431 er omfattet av Bane NORs Godkjenningsordning.

Personell som er tilknyttet et selskap som ikke lenger er godkjent vil få tildelt nytt elsikkerhetskort uten denne bemyndigelsen så snart Godkjenningsordningen offentliggjør sin oversikt.

Personell tilknyttet et selskap som ikke tidligere har vært godkjent, eller som har mistet godkjenningen for en lengere periode må kunne fremvise dokumentasjon for gjennomført opplæring, gjennom kursbevis.

2.7. Innehaver av elsikkerhetskort

Ved opplæring og repetisjonskurs skal innehavere av elsikkerhetskort gjøres kjent med at:

- det ikke skal utføres aktivitet på anlegg det ikke er gitt opplæring i, eller som vedkommende ikke har kjennskap til, uavhengig av elsikkerhetskortets tillatelser
- innehaver av elsikkerhetskort er ansvarlig for å holde det oppdatert og skal snarest varsles dersom det er behov for å oppdatere personalia og/eller firmatilhørighet.
- Elsikkerhetskortet må oppdateres senest hver 13 måned, ellers vil det automatisk bli ugyldiggjort. Oppdatering krever innsending av kursbevis for sist gjennomførte FSE og førstehjelpskurs.

2.7.1. Repetisjonskurs

Repetisjonskurs skal gjennomføres hos Jernbaneskolen og inkludere relevant teori fra Driftsleders instruks, FSE og praktisk førstehjelp med fokus på elulykker.

Kursene er tilpasset de ulike rollene:

- Repetisjonskurs (R1) for de med elsikkerhetskort kode LFS 2429/2431 og LFK
- Repetisjonskurs (R2) for personell med elsikkerhetskort for LFS med begrensning og 2. person
- Repetisjonskurs (R3) for personell innen lavspenning-, signal- og telefag
- Repetisjonskurs (R4) for renholdere, serviceaktører med behov for selvstendig adgang

For de som ikke er omfattet av overliggende repetisjonskurs, skal krav til repetisjon være beskrevet i egen instruks. Normalt består dette i repetisjon av grunnopplæring/e-læring eller praksis. Bane NOR Energi benytter eksterne opplæringsleverandører for FSE og førstehjelp.

Dersom det ikke er kurs tilgjengelig, skal elsikkerhetskort@banenor.no kontaktes, hvor det da blir avtalt at vedkommende tar et annet kurs hos Jernbaneskolen, eller hos en eksternt leverandør. Ved slike tilfeller vil elsikkerhetskortet ha begrenset gyldighet frem til de får vært på Jernbaneskolens kurs.

2.7.2. Domeneindikatorer

Elsikkerhetskortet benytter domeneindikatorer for å dokumentere hvilke anleggstyper det er gitt adgang til og hvilke anlegg vedkommende kan planlegge og gjennomføre arbeid ved.

Anleggstypene er KL (kontaktledningsanlegget), NS (nettstasjoner og forsyningsanlegg), BE (Bane NOR Energi sine anlegg) og LS (ikke relevant for høyspenningsanlegg, rettes mot de som kun har behov for adgang til lavspennings, - signal og teleanlegg).

2.8. Administreringsmatrise for elsikkerhetskort

Denne matrisen skal bidra til korrekt administrering av elsikkerhetskort inkl. adgangskontroll.

	Kode	Adgang			Domeneindikator				Tilleggsrettighet man får ved opplæring					
Rettighet		Adgangs-tillatelse	Ledsager-tillatelse	Adgang	KL	NS	BE	IK	2427	2435	2436	2438	2432	2437
Leder for kobling (LFK)	2430	x	x		x	x	x*						x	
Kobler på vegne av LFK	2440*	x			x	x	x*							
LFS m. fagbrev	2429	x	x		x	x			x	x	x	x	x	x
LFS u. relevant fagbrev	2431	x	x		x				x	x	x		x	x
LFS Energi	2428	x	x				x						x	
2. person ved frakobling	2432			x	x	x	x*							
LFS ved skogrydding	2427	x	x		x	x								

LFS ved snørydding	2433	x			x									
LFS ved bruk av forbi koblingsledning	2435	x	x		x									
LFS ved bruk av løfteredskap	2436	x			x									
LFS ved brann og redning	2438	x	x		x									
AUS-kompetanse	2434			x	x									
Betjening av brytere	2437	x			x									
Ansvarlig for arbeidet (AFA)	Ingen*	x	x					x						
Person med relevant fagbrev/vitnemål	Ingen*	x			x	x	x*							
Vedlikeholds-personell (renhold)	Ingen*	x			x	x	x*							
Prosjekt-/SK-leder/rådgiver uten relevant komp.	Ingen*			x	x	x	x*							
Instruert person f.eks. overvåker	Ingen*	x			x	x	x*							
Utplasseringselev/lærling	Ingen*			x	x	x	x*							

NB* Alle forespørsler om adgang til Energi sine anlegg (BE) skal godkjennes av driftssjefen i Energi.

2.9. Referanseliste

Dokument-tittel	Dato
Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg (FSE)	FOR-2006-04-28-458
Forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav for arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr (FEK)	FOR-2013-06-19-739
Elsikkerhet i Bane NOR – prosedyre.	STY-605669

3. Revisjonsoversikt

Rev nr	Dato	Hovedendring
--------	------	--------------

000	06.11.2025	Etablering av ny instruks for administrering av elsikkerhetskort
-----	------------	--